

KRAJOWA SEKCJA NAUKI NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"

ul. Waryńskiego 12, pok. A 221
00-631 WARSZAWA
tel./fax (0-22) 825-73-63, tel. (0-22) 234-98-78
e-mail: ksn@interia.pl
<http://www.solidarnosc.org.pl/~ksn>

L.p.17/W/08

Warszawa, dn. 8 lutego 2008 r.

Do Przewodniczących Komisji Zakładowych NSZZ „Solidarność” w szkołach wyższych

Upływająca kadencja obecnych władz uczelni oraz zbliżające się wybory nowych władz stawiają przed Organizacjami Zakładowymi pewne odmienne zadania i stwarzają możliwość zaznaczenia swojej działalności. Praca wykonywana przez nas dla dobra ogółu społeczności akademickiej, wymaga zwrócenia uwagi na możliwe nieprawidłowości, które mogłyby spowodować zakłócenia w działalności uczelni. Zwracaliśmy już uwagę na braki ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.) (PSW) oraz nieprawidłowości w treści statutów uczelni. Obecnie bez satysfakcji zwracamy uwagę na skutki wadliwego prawa, związane z wyborami władz uczelni.

Zarówno kolejni Ministrowie jak poszczególne uczelnie w różny sposób interpretują prawo dotyczące wyborów. Najbardziej zawężający i naszym zdaniem najbliższy prawu jest komunikat Pani Minister Barbary Kudryckiej z 30.01.br. (Załącznik 2). Także statuty i regulaminy wyborcze mają zapisy niezgodne z prawem. Proponujemy sprawdzić statut i dokumenty wyborcze oraz zwrócić uwagę władzom uczelni na tą sytuację, aby w przyszłości nie mogło dojść do podważania legalności decyzji podjętych przez organy uczelni. W przypadku braku reakcji władz uczelni na nieprawidłowości, można wystąpić w tej sprawie do Ministra.

Bierne prawo wyborcze w wyborach do jednoosobowych organów uczelni publicznych

1. Komunikat Pani Minister Barbary Kudryckiej z 30.01.br. nie może stanowić prawa, lecz może wyjaśnić jego niejasności, co częściowo czyni. Za wyjaśnienie jednak nie można uznać odmienne niż w ustawie PSW, odniesienie się do biernego prawa wyborczego, przysługującego nauczycielom akademickim, *którzy nie osiągnęli wieku emerytalnego* (Art. 71.1. 3)).
2. Wiek emerytalny jest określony ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1118) na 60 i 65 lat odpowiednio dla kobiet i mężczyzn, tak więc ani komunikat ani regulamin wyborczy uczelni nie mogą go zmienić.
3. W ustawie PSW (Art. 71.1.3)) istnieje zapis o *osiągnięciu wieku emerytalnego* a nie przejściu na emeryturę, ograniczającym bierne prawo wyborcze. Więc pracownicy, którzy osiągnęli ten wiek, także ci którzy nie korzystają z prawa do emerytury, nie mają biernego prawa wyborczego.

Prawo do zgłaszania kandydatów

Statuty oraz regulaminy wyborcze organów jednoosobowych i kolegialnych niektórych uczelni, ograniczają prawo do zgłaszania kandydatów do tych organów uczelni. Takie ograniczenie jest sprzeczne z ustawą PSW (Art. 71 1.4)), która ustala, że *każdy wyborca, (mający czynne prawo wyborcze) ... , ma prawo do zgłaszania kandydatów.*

W uczelnianych dokumentach występują nieprawne zapisy, jak np.: przy wyborach dwustopniowych *kandydaci spośród siebie dokonują wyboru* elektorów, *elektor ma prawo zgłosić* jednego kandydata, prawo zgłaszania kandydatów na rektora *przysługuje elektorom uczelnianego kolegium elektorów, elektor zgłasza na piśmie* kandydata.

Kształtowanie rady podstawowej jednostki organizacyjnej

W ustawie PSW zapisano, że *„statut określa tryb wyboru i procentowy udział w radzie”* (Art. 67. 3.) Statuty uczelni jednak różne regulują sposoby kształtowania rady podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni. Może on następować całkowicie na podstawie wyborów, tak jak to narzuca ustawa PSW, ale spotyka się też, że do rady wydziału *„wchodzą” ... „wszyscy nauczyciele akademicy zatrudnieni na wydziale jako podstawowym miejscu pracy na stanowisku profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego oraz inni nauczyciele akademicy posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego zatrudnieni na wydziale jako podstawowym miejscu pracy”.* Natomiast pozostali przedstawiciele pracowników, studentów i doktorantów są wybierani. Taki zapis jest sprzeczny z ustawą. Może tu powstać mniemanie, że skoro *„wchodzą”* a nie są wybierani, nie obowiązuje zapis ustawy o biernym prawie wyborczym. Jest to błędna interpretacja, bez podstawy prawnej.

Gdyby jednak założyć, że *„wchodzenie”* odbywa się przy akceptacji pracowników wydziału, więc jest to rodzaj wyborów (wniosek musiałby być poddany pod głosowanie), to wtedy w sposób numeryczny obowiązuje zapis o biernym prawie wyborczym.

Wybór rektora

Wybory władz uczelni są doniosłym aktem, decydującym o rozwoju uczelni przez wiele lat. Jej pomyślny rozwój powinien odbywać się przy zaangażowaniu całej społeczności akademickiej, w szczególności jej przedstawicieli – Związków Zawodowych. Dla lepszej oceny kandydatów na rektora – niezależnie od innych form oceny - proponujemy na piśmie skierowanie do kandydatów pytań i oczekiwania odpowiedzi w podobnej formie. Będzie to materiał przydatny podczas praktycznej realizacji współdziałania władz i związków zawodowych. Zachęcamy Organizacje Zakładowe do współpracy między uczelniami dla ustalenia listy problemów, w tym uczelniami o podobnym profilu. Proponujemy skorzystanie z listy pytań zawartej w załączniku 1.

Wiceprzewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”

/-/ Wojciech Pillich